

Angelček z oltarja frančiškanske cerkve v Ljubljani. (Izklesal Robba.)

Ob desetletnici.

Prebil je „*Dom in svet*“ deset let! Pred desetimi leti se je rodila misel, naj dobé Slovenci zabaven in poučen list, ki jim bo v umetnosti, v vedi in v življenju kazal pot do pravih vzorov.

In dobili smo list. Bil je slaboten, neznaten.

Kako tudi drugače? Kaj naj stori jeden človek? Pisatelji na glasu so se sramovali, da bi pisali za tako majhen list. Torej naj bi bili pristopili mlajši? Da, pristopali so — a počasi, počasi. „*Dom in svet*“ je v roki duhovnikov, in iz rok duhovnikovih — kaj naj neki pride dobrega? tako so modrovali nezaupneži, katerih so naše žalostne razmere vzgojile brez števila.

Urednik našega lista je imel hude boje z neprijatelji. Mnogokrat si je klical: „Kaj mi je tega treba, da si grenim življenje in izpodkopujem zdravje? Čemu bi nadlegoval Slovence s svojim listom? Stokrat lažje bi živel brez njega.“ A le za hip, le včasih je tako omagoval in omahoval. „List je potreben, list mora biti“, zaklical je in zopet šel z veseljem na delo.

Premagal je prve težave, podrl zidovje nezaupnosti, utrdil si roko, pripravil si orodje in orožje ter delal, kolikor je mogel. Pristopili so vrli pisatelji, oklenili so se ga naročniki, list je rasel od leta do leta: tako je „*Dom in svet*“ danes list, ki je znan ne samo Slovincem, ampak tudi drugim Slovanom.

Ob desetletnici navdaje izdajatelja veselje, da je ta — najhujša doba za njim, da je minula.

Z veseljem se ozira sedaj v bodočnost. Saj upa trdno, da bodočnost ne bo hujša, kakor je bila minulost. In če hujša ne bo, kaj bi se je bal?

Pa naj malo pojasnimo, kaj je delalo v minulosti težave!

Veliko težavo dela dobrohotečemu katoliškemu uredniku to, da so moške na verski strani, dobri katoličani, premalo prepričani o potrebi leposlovja. Zato beró radi, a pišejo ne radi. Kaj je temu krivo, ne preiskujemo. A to je gotovo, da bi nas vsaj velikanska škoda, katero delajo med mladino slabi leposlovni spisi, morala vspodbosti k vsestranskemu delovanju. Ako nečemo, da beró slabe stvari, dajmo jim dobrih! In kako lahko bi jih dali! Koliko talentov je med duhovniki, koliko med dobrimi učitelji in drugimi omikanci, ki bi lahko izdelali krasne proizvode in bi koristili dobri stvari neizrekljivo mnogo, pa nečejo in se ne potrudijo. Zato še jedenkrat poudarjamo, da se premalo zavedamo tiste škode, katero delajo našemu narodu, zlasti mladini, nenravni, veri neprijazni leposlovni spisi.

Težavo so delale uredniku naše neugodne zunanje in notranje razmere. Slovenec